

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 25 mars 2015

246/2015

Lag

om ändring av lagen om grundläggande yrkesutbildning

Utfärdad i Helsingfors den 20 mars 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om grundläggande yrkesutbildning (630/1998) 1 § 1 mom., 3 §, 5 § 1 och 4 mom., 12 och 12 a §, 14 § 1 mom., 20 och 21 §, 23 § 2 och 4 mom., 24 a § 1 mom., 25 § 1 och 3 mom., 25 b § 1 mom., 25 e §, 27 § 1 mom., 29 § 1 mom., 30 § 1 mom., 31 §, 37 § 1 mom. och 44 § 3 mom. 2 och 3 punkten,
av dem 1 § 1 mom., 5 § 1 och 4 mom., 12 och 12 a §, 14 § 1 mom., 21 §, 23 § 2 och 4 mom., 24 a § 1 mom., 25 § 1 och 3 mom., 25 b § 1 mom., 25 e §, 29 § 1 mom. och 30 § 1 mom. sådana de lyder i lag 787/2014, 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 892/2009 och 787/2014, 20 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 479/2003 och 951/2011 samt 37 § 1 mom. och 44 § 3 mom. 2 och 3 punkten sådana de lyder i lag 951/2011, samt
fogas till lagen nya 12 c, 13 b, 19 a och 27 c § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om grundläggande yrkesutbildning och om examina inom denna utbildning samt om handledande utbildning som inte leder till examen.

3 §

Grundläggande yrkesutbildning och handledande utbildning

Grundläggande yrkesutbildning är utbildning som avläggs enligt den av utbildningsanordnarens godkända läroplan som avses i

14 § och som leder till en yrkesinriktad grundexamen.

Som handledande utbildning som inte leder till examen kan ordnas handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning samt utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv.

I samband med den utbildning som avses i denna lag kan det för de studerande även ordnas annan verksamhet som nära anknyter till undervisningen.

5 §

Utbildningens mål

Den grundläggande yrkesutbildningens mål är att ge de studerande det kunnande och

RP 211/2014
RP 357/2014
KuUB 21/2014
RSv 311/2014

den yrkesskicklighet som krävs för en yrkesinriktad grundexamen enligt 4 § 1 mom. samt färdigheter i företagande. Målet för den handledande utbildningen för grundläggande yrkesutbildning är att ge de studerande färdigheter för att söka till grundläggande yrkesutbildning och att stärka de studerandes förutsättningar att avlägga en yrkesinriktad grundexamen. Målet för utbildningen som handleder för arbete och ett självständigt liv är att ge de studerande som behöver särskilt stöd på grund av sjukdom eller skada undervisning och handledning enligt deras individuella mål och färdigheter.

Den utbildning som ordnas för en studerande som behöver särskilt stöd har dessutom som mål att i samarbete med dem som producerar rehabiliteringstjänster främja en total rehabilitering av den studerande.

12 §

Grunder för dimensioneringen av examina och av handledande utbildningar

Grunden för dimensioneringen av yrkesinriktade grundexamina och handledande utbildningar inom den grundläggande yrkesutbildningen samt av de delar som ingår i dessa examina och utbildningar är en kompetenspoäng.

Omfattningen av en yrkesinriktad grundexamen är 180 kompetenspoäng. Genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet får det föreskrivas att en examen får omfatta fler än 180 kompetenspoäng, om den reglering som gäller branschen förutsätter detta. Omfattningen av den handledande utbildningen för grundläggande yrkesutbildning samt av den utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv är 60 kompetenspoäng.

Det kunnande som i genomsnitt förvärvats under ett år inom den grundläggande yrkesutbildningen och den handledande utbildningen motsvarar 60 kompetenspoäng. Den grundläggande yrkesutbildningen och den handledande utbildningen ska ordnas så att den studerande kan avlägga examen eller slutföra utbildningen på en tid som motsvarar dess omfattning.

12 a §

Grunder för dimensioneringen av examensdelar samt utbildningsdelar i en handledande utbildning

Kompetenspoängen för examensdelarna och utbildningsdelarna i en handledande utbildning bestäms utifrån täckningen, svårighetsgraden och betydelsen av det kunnande som ingår i dem i förhållande till de krav på yrkesskicklighet och de mål för kunnandet som gäller hela examen eller hela handledande utbildningen.

12 c §

Uppbyggnaden av handledande utbildning

De handledande utbildningarna innehåller utbildningsdelar. Närmare bestämmelser om de utbildningsdelar som ingår i handledande utbildning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 b §

Grunder för handledande utbildning

Utbildningsstyrelsen bestämmer grunderna för de handledande utbildningarna.

I utbildningsgrunderna anges

- 1) obligatoriska och valbara utbildningsdelar samt utbildningsdelarnas omfattning i kompetenspoäng till de delar det inte föreskrivs om dem med stöd av 12 c §, och
- 2) målen för kunnandet samt bedömningen av kunnandet i utbildningsdelarna.

14 §

Utbildningsanordnarens läroplan

Utbildningsanordnaren ska godkänna en läroplan som följer de examensgrunder som avses i 13 § eller de grunder för handledande utbildning som avses i 13 b §. I läroplanen bestäms det om den utbildning som ska ordnas. Läroplanen godkänns separat för finsk-, svensk- och samiskspråkig utbildning och vid behov för utbildning på något annat språk.

19 a §

Specialundervisning

Studera som för en längre tid eller regelbundet behöver särskilt stöd i sitt lärande och sina studier på grund av inlärningssvårigheter, skada, sjukdom eller någon annan orsak ska få specialundervisning. Med specialundervisning avses planerligt pedagogiskt stöd enligt den studerandes individuella mål och färdigheter samt särskilda undervisnings- och studiearrangemang.

Målet för specialundervisningen är att den studerande kan uppnå de krav på yrkesskicklighet och de mål för kunnandet som anges i examens- eller utbildningsgrunderna. I specialundervisningen kan dock avvikelser göras från examensgrunderna genom att anpassa kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet samt bedömningen av kunnandet i den omfattning detta är nödvändigt med hänsyn till den studerandes individuella mål och färdigheter.

Utbildningsstyrelsen kan i examensgrunderna bestämma till vilka delar avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet inte får göras inom ramen för den anpassning som avses i 2 mom.

20 §

Beslut om specialundervisning

Utbildningsanordnaren beslutar om den studerandes undervisning ges som specialundervisning samt om den anpassning som avses i 19 a § 2 mom. Utbildningsanordnaren ska för genomförandet av specialundervisningen utarbeta en individuell plan för hur undervisningen ska ordnas för den studerande, som uppdateras vid behov. Närmare bestämmelser om utarbetandet av planen och dess innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet. Den studerande och den studerandes vårdnadshavare eller lagliga företrädare ska höras innan det fattas beslut i ovan avsedda frågor och innan den individuella planen om ordnandet av undervisningen fastställs.

Undervisnings- och kulturministeriet kan med stöd av 9 § bestämma att utbildningsanordnaren ska ha en särskild utbildningsuppgift att sköta ordnandet av specialundervis-

ning och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv samt utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter i anknytning till specialundervisningen.

21 §

Särskilda studiearrangemang

Förutom i den specialundervisning som avses i 19 a § får avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet samt bedömningen av kunnandet i examens- eller utbildningsgrunderna göras även om

1) de krav på yrkesskicklighet eller de mål för kunnandet som anges i examens- eller utbildningsgrunderna till någon del är oskäliga för den studerande med hänsyn till förhållandena eller tidigare förvärvat kunnande, eller

2) avvikelse är motiverad av skäl som har samband med den studerandes hälsotillstånd.

Målet för de särskilda studiearrangemangen är att den studerande kan avlägga en examen eller genomgå en utbildning även om han eller hon av orsaker som avses i 1 mom. till någon del inte kan uppnå kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt examens- eller utbildningsgrunderna. Avvikelser från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet får göras endast i den omfattning detta är nödvändigt av de orsaker som avses i 1 mom.

Utbildningsanordnaren beslutar om de särskilda studiearrangemangen. Den studerande och den studerandes vårdnadshavare eller lagliga företrädare ska höras innan det fattas beslut, om de särskilda studiearrangemangen inte grundar sig på den studerandes förslag.

Utbildningsstyrelsen kan i examens- eller utbildningsgrunderna bestämma till vilka delar avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet inte får göras inom ramen för de särskilda studiearrangemang som avses i denna paragraf.

23 §

Försök

I försök kan med tillstånd av undervisnings- och kulturministeriet göras avvikelser

från examinas namn och kompetensområden, uppbyggnaden och omfattningen av examen samt omfattningen av handledande utbildning. I försök kan med tillstånd av Utbildningsstyrelsen göras avvikelser från examens- och utbildningsgrunderna. En examen inom försöket ska till sitt syfte och innehåll vara sådan att den ger det kunnande och den yrkesskicklighet som krävs för examen samt behörighet för fortsatta studier.

Utbildningsstyrelsen bestämmer de examens- eller utbildningsgrunder som ska iaktas i försöket.

24 a §

Principer för bedömning av den studerandes inlärnin g och kunnande

Syftet med bedömningen av den studerande är att handleda och uppmuntra den studerande i studierna, att utveckla den studerandes förutsättningar att utvärdera sig själv, att ge information om den studerandes kunnande samt att säkerställa att kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet i examens- eller utbildningsgrunderna uppnås.

25 §

Bedömning av den studerandes kunnande

Den studerandes kunnande bedöms genom att kunnandet jämförs med det kunnande som anges i examens- eller utbildningsgrunderna. Om avvikelser i kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i examens- eller utbildningsgrunderna gjorts genom anpassning enligt 19 a § eller på grund av sådana särskilda studiearrangemang som avses i 21 §, bedöms den studerandes kunnande genom att jämföra det med den studerandes individuella mål.

På basis av bedömningen av kunnandet ges vitsord för examensdelar, yrkesprov, delområden i gemensamma examensdelar och för utbildningsdelar i handledande utbildning. Bestämmelser om skalan för bedömning av kunnandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 b §

Beslut om bedömningen av kunnandet

Besluten om bedömningen av kunnandet i en examensdel, ett delområde i de gemensamma examensdelarna eller i en handledande utbildning fattas av den lärare eller, om lärarna är många, av de lärare gemensamt som ansvarar för undervisningen.

25 e §

Betyg

Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett examensbetyg när han eller hon med godkänt resultat har avlagt de examensdelar som krävs för examen.

Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett betyg över slutförd utbildning, när den studerande har slutfört en handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning eller en utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv.

Utbildningsanordnaren ska ge den studerande ett betyg över avlagda examensdelar eller utbildningsdelar, om den studerande säger upp sin studieplats innan examen har avlagts eller den handledande utbildningen har slutförts. Ett betyg över avlagda examensdelar eller utbildningsdelar ska på den studerandes begäran också ges under studiernas gång.

Närmare bestämmelser om innehållet i betygen och undertecknandet av dem samt om bilagorna till betygen utfärdas genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrelsen bestämmer vilka uppgifter som ska antecknas i betygen och bilagorna till dem.

Utbildningsanordnaren får dock inte ge ett examensbetyg eller ett betyg över avlagda examensdelar, om den studerande på grund av anpassning enligt 19 a § eller särskilda studiearrangemang enligt 21 § inte har uppnått examensdelarnas centrala krav på yrkesskicklighet och mål för kunnandet. I sådana fall ska utbildningsanordnaren ge ett betyg över den studerandes kunnande.

27 §

Grunderna för antagning av studerande

Som studerande till utbildning som leder till en yrkesinriktad grundexamen eller som studerande till handledande utbildning kan antas den som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller inhämtat motsvarande tidigare lärokurs. Som studerande kan även antas någon annan som av utbildningsanordnaren anses ha tillräckliga förutsättningar att klara studierna.

27 c §

Grunderna för antagning av studerande till handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning

Utöver vad som föreskrivs i 27 § 1 mom. krävs för antagning som studerande till handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning att

1) den som ansöker om att bli studerande inte har avlagt

a) en examen enligt lagen om anordnande av studentexamen (672/2005) eller en annan examen på motsvarande nivå,

b) en yrkesinriktad grundexamen eller handledande utbildning enligt denna lag eller någon motsvarande tidigare examen eller utbildning,

c) en yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller någon motsvarande tidigare examen,

d) en högskoleexamen, eller

e) en utländsk examen som motsvarar någon examen som avses i underpunkterna a—d, och

2) den som ansöker om att bli studerande har som avsikt att avlägga en yrkesinriktad grundexamen efter den handledande utbildningen.

En person kan dock antas som studerande trots att han eller hon har avlagt en examen eller slutfört en utbildning som avses i 1 mom. 1 punkten, om det av särskilda skäl är motiverat att personen genomgår handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för att förvärva färdigheter för fortsatta studier.

29 §

Rätt till undervisning och till studiehandledning

En studerande har rätt att få sådan undervisning och handledning som gör det möjligt att uppnå kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet enligt examens- eller utbildningsgrunderna.

30 §

Identifiering och erkännande av kunnande

En studerande har rätt att få tidigare förvärvat kunnande som motsvarar kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet i examens- eller utbildningsgrunderna identifierat och erkänt. Genom erkännande av kunnandet är det möjligt att få vissa examensdelar eller utbildningsdelar helt eller delvis avlagda.

31 §

Studietid

En yrkesinriktad grundexamen ska avläggas inom en tid som med högst ett år överskrider den tid som examen avses omfatta, om inte den studerande av grundad anledning beviljas förlängning.

En handledande utbildning för grundläggande yrkesutbildning ska slutföras inom ett år, om inte den studerande på grund av sjukdom eller någon annan särskild orsak beviljas förlängning.

Tiden för slutförandet av en utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv bestäms utifrån den studerandes individuella mål och färdigheter. Utbildningsanordnaren beslutar om tiden för slutförandet av utbildningen. Utbildningstiden kan vara högst tre år.

En studerande som inte har avlagt examen eller slutfört utbildningen inom den tid som föreskrivs i 1—3 mom. anses ha avgått. En studerande som utan att anmäla giltigt skäl uteblir från undervisningen anses även ha avgått, om det är uppenbart att han eller hon inte har för avsikt att fortsätta studierna.

37 §

Studiesociala förmåner och vissa andra förmåner

Inom den utbildning som avses i denna lag är undervisningen avgiftsfri för den studerande. Avgifter kan dock tas ut hos sådana studerande som avses i 27 § 4 mom. Undervisnings- och kulturministeriet kan av särskilda skäl ge tillstånd att ta ut avgifter hos de studerande även i andra fall.

44 §

Ändringsökande

Hos regionförvaltningsverket får man begära omprövning av ett beslut så som bestäms i förvaltningslagen, om beslutet gäller

2) ordnande av undervisning som specialundervisning eller sådan anpassning som avses i 19 a § 2 mom.,

3) särskilda studiearrangemang enligt 21 §,

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2015.

Utbildningsstyrelsen ska bestämma de i 13 b § avsedda utbildningsgrunderna så att utbildningsanordnarna kan ta de nya läroplanerna i bruk när lagen träder i kraft.

Före ikraftträdandet av denna lag beviljade tillstånd att ordna undervisning i huslig ekonomi som ordnas i annan form än som grundläggande yrkesutbildning upphör att gälla när denna lag träder i kraft.

Före ikraftträdandet av denna lag beviljade tillstånd att ordna orienterande och förberedande utbildning före den grundläggande yrkesutbildningen, undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för handikappade studerande samt förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för invandrare upphör den 31 december 2015. Om en studerande har inlett studier i dessa utbildningar före ikraftträdandet av denna lag, har han eller hon rätt att slutföra dessa studier före den 31 december 2015 i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag samt de föreskrifter som utfärdats med stöd av de bestämmelserna. Efter ikraftträdandet av denna lag kan utbildningsanordnaren inte anta nya studerande till ovannämnda utbildningar.

Om omfattningen av studierna överskrider 40 studieveckor för en studerande som före ikraftträdandet av denna lag har inlett studier som avser undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för handikappade, ska den studerande med avvikelse från bestämmelsen i 4 mom., vid ikraftträdandet av denna lag övergå till en motsvarande utbildning i enlighet med denna lag och bestämmelser samt föreskrifter som utfärdats med stöd av den. På den studerandes studietid tillämpas dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Utbildningsstyrelsen kan bestämma om principer och förfaranden för identifiering och erkännande av kunnandet i samband med den övergång som avses i 5 mom. Om utbildningsanordnaren i en situation som avses i 5 mom. saknar tillstånd att ordna en handledande utbildning som motsvarar den som avses i momentet, kan undervisnings- och kulturministeriet bestämma att de studerande ska övergå till en motsvarande utbildning som ordnas av en annan utbildningsanordnare.

Helsingfors den 20 mars 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Kultur- och bostadsminister *Pia Viitanen*